



## ภาคนิพนธ์

เรื่อง บทบาทของชนกลุ่มน้อยต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

โดย

นางสาว ทิพวรรณ แซ่อึ้ง

รหัสนักศึกษา 05550688

เสนอ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาติ อุ่ออัน

ภาคนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450109 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2558

หัวข้อสารนิพนธ์      บทบาทของชนกลุ่มน้อยต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน

ชื่อนักศึกษา              นางสาวทิพวรรณ แซ่อึ้ง

อาจารย์ที่ปรึกษา        ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาติ อุ่ออัน

สาขาวิชา                  ภาควิชา เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร  
วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

ปีการศึกษา                2558

### บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการกระจายตัวตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยของชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน ศึกษาถึงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน และศึกษาและวิเคราะห์ถึงการนำวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมาใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน เป็นข้อมูลทุติยภูมิ โดยเก็บรวบรวมจากหนังสือ เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ร่วมกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทอินเทอร์เน็ต ซึ่งข้อมูลที่ศึกษาเป็นข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ ลักษณะทางวัฒนธรรม และข้อมูลการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ของมณฑลยูนนาน โดยนำเสนอในรูปแบบของการบรรยาย อภิปราย รวมทั้งกราฟ แผนภูมิและตาราง เป็นต้น

จากการศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ในมณฑลยูนนาน พบว่า หากพิจารณาด้านภูมิศาสตร์และลักษณะด้านวัฒนธรรม กลุ่มชาติพันธุ์ในมณฑลยูนนานมีการกระจายตัวตั้งถิ่นฐานบริเวณที่ราบบนภูเขาและที่บริเวณที่มีแหล่งน้ำเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มชาติพันธุ์เดียวกันและที่มีรูปแบบวัฒนธรรมใกล้เคียงกันมีการรวมตัวการตั้งถิ่นฐานเป็นเขตการปกครองตนเอง ภายใต้การสนับสนุนของรัฐบาล โดยมีลักษณะทางวัฒนธรรมแปรผันตามถิ่นที่อยู่อาศัย อาทิ ชนเผ่าฮานีประกอบอาชีพทำการเกษตร โดยการทำนาแบบขั้นบันได เนื่องจากบริเวณพื้นที่อยู่อาศัยมีลักษณะเป็นที่ราบในภูเขาซึ่งมีที่ที่ราบน้อยเป็นราดชันเป็นส่วนมาก ซึ่งมีการปรับตัวตามลักษณะภูมิประเทศเพื่อการอยู่อาศัย โดยการทำนาขั้นบันได เป็นต้น ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยว พบว่ามณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่มีศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก วัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยมีลักษณะเฉพาะโดดเด่น หลากหลาย เช่น ด้านภาษา การแต่งกาย ศิลปะการแสดง ล้วนสามารถพัฒนาส่งเสริมการท่องเที่ยวได้ นอกจากนี้มณฑลยูนนานยังได้มีการวางแผนส่งเสริมพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวโดยส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ตั้งแต่ ปี1982 ทำให้การส่งเสริมพัฒนาเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและสามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไปอีก

## กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาติ อุ๋อัน ซึ่งเป็นที่ปรึกษา  
งานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการทำงาน จนงานสาร  
นิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้ศึกษาจึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบคุณคุณพ่อ คุณแม่ และผู้ปกครองที่คอยให้คำปรึกษาต่างๆ รวมทั้งเป็นกำลังใจที่ดี  
เสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันเนื่องมาจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอมอบให้คุณพ่อ คุณแม่ และผู้มี  
พระคุณที่คอยสนับสนุน ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจจนกระทั่งผู้ศึกษาสำเร็จการศึกษา

นางสาวทิพวรรณ แซ่อึ้ง

## สารบัญ

บทคัดย่อ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดประสงค์.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
วิธีการดำเนินการวิจัย.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	3
2. เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
เอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีความหมาย.....	5
เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานมณฑลยูนนาน.....	6
เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน.....	9
เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย.....	10
3. วิธีดำเนินงานวิจัย.....	12
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	12
แหล่งที่มาของข้อมูล.....	12
การจัดกระทำข้อมูล.....	12

วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล.....	13
4. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	14
ลักษณะการกระจายตัวชนกลุ่มน้อยในพื้นที่มณฑลยูนนาน.....	14
ลักษณะทางวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย.....	18
ชนเผ่าไต(ไตลื้อ).....	21
ชนเผ่าฮาหนี.....	24
การนำวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว.....	25
5.สรุปและอภิปรายผล.....	31
บรรณานุกรม.....	33
ประวัติผู้ศึกษา.....	36

## สารบัญภาพ

ภาพที่ 1 แผนที่มณฑลยูนนาน.....	7
ภาพที่ 2 แผนที่มณฑลยูนนานแสดงการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อย.....	8
ภาพที่ 3 แสดงที่ตั้งชนกลุ่มน้อยในจีน.....	14
ภาพที่ 4 แผนที่แสดงการกระจายตัวชนกลุ่มน้อย.....	17
ภาพที่ 5 การแสดงชนกลุ่มน้อย CHUXIONG YI AUTONOMOUS PREFECTURE ที่เมืองฉู่สาง .....	18
ภาพที่ 6 แสดงลักษณะการแต่งกายของชนกลุ่มน้อย มณฑลยูนนาน .....	20
ภาพที่ 7 หมู่ละอ่อนชาวไตลื้อที่บ้านน้ำโป่ง ในชนบทเมืองยาง สิบสองปันนา.....	21
ภาพที่ 8 การแต่งกายชายชาวไตลื้อ(เทศกาล) .....	22
ภาพที่ 9 การแต่งกายผู้หญิงชาวไตลื้อ .....	22
ภาพที่ 10 ประเพณีสงกรานต์ สิบสองปันนา.....	22
ภาพที่ 11 การแข่งขันเรือยาว เทศกาลสงกรานต์ สิบสองปันนา .....	23
ภาพที่ 12 การแสดงระบำกยุง สาวไตลื้อ สิบสองปันนา.....	23
ภาพที่ 13 การทำนาขั้นบันได ชนเผ่าฮาหนี.....	24
ภาพที่ 14 ชนเผ่าจำลองในหมู่บ้านวัฒนธรรม เมืองคุนหมิง .....	28
ภาพที่ 15 การแสดงดนตรีของชนกลุ่มน้อย ในหมู่บ้านวัฒนธรรม เมืองคุนหมิง.....	28
ภาพที่ 16 การแสดงโชว์ฟาราณสี สิบสองปันนา .....	29
ภาพที่ 17 การแสดงIMPRESSION LIJIANG เมืองลี่เจียง .....	30

## สารบัญตาราง

ตารางที่ 1 อธิบายแผนี่การกระจายตัวของชนกลุ่มน้อย.....	8
ตารางที่ 2 แสดงการตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ในมณฑลยูนนาน.....	15
ตารางที่ 3 แสดงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยที่มีบทบาทต่อการท่องเที่ยว.....	19
ตารางที่ 4 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในมณฑลยูนนานในระหว่างปี 1990-1996 .....	25
ตารางที่ 5 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว สิบสองปีนนา ปี 1984-1997.....	26

## บทที่ 1

### ความเป็นมาและความสำคัญ

สาธารณรัฐประชาชนจีน เป็นประเทศที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่หลากหลายแตกต่างกันตามภูมิภาคต่างๆที่ยังมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศต่างๆถึง 15 ประเทศด้วยกัน ทำให้ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ วัฒนธรรม และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ เป็นอย่างมากโดยประเทศจีนมีประชากรประมาณ 1300 ล้านคน เป็นอันดับ 1 ของโลก ซึ่งประกอบไปด้วยชนชาติต่างๆทั้งหมด 56 ชนชาติ (จูเหลียงเหวิน, 2537 : 1) ที่มีความแตกต่างกันทั้งภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ซึ่งชนชาติทั้งหมดนี้ได้กระจายตัวตั้งถิ่นฐานอยู่ตามมณฑลต่างๆของประเทศจีน

ปัจจุบัน ประเทศจีนเป็นประเทศที่มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 2 ของโลก รองจากสหรัฐอเมริกา และยังเป็นประเทศที่มีเงินทุนสำรองมากที่สุดในโลก ดังนั้นการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศจีนจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก จีนจึงไม่เพียงแต่ขยายตลาดเศรษฐกิจของจีนออกไปทั่วโลกเท่านั้น การพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศก็เป็นเรื่องสำคัญยิ่ง เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศที่มีความแตกต่างหลากหลายทางชนชาติและวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก กลุ่มชาติพันธุ์และชนกลุ่มน้อยเหล่านี้จึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจในแต่ละพื้นที่เป็นอย่างมาก รัฐบาลจีนจึงมีการวางนโยบายต่อชนกลุ่มน้อยอย่างเป็นรูปธรรม โดยเน้นให้ชนกลุ่มน้อยในประเทศ รู้สึกว่าตนเป็นพลเมืองคนหนึ่งของประเทศจีน นโยบายที่รัฐบาลจีนปฏิบัติต่อชนกลุ่มน้อยในประเทศได้แก่ 1. สนับสนุนให้เกิดความเท่าเทียม เสมอภาคของทุกคน 2. กำหนดให้มีเขตการปกครองตนเองของแต่ละชนเผ่า 3. พัฒนาเศรษฐกิจ อาชีพ และวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย 4. พัฒนาให้ชนกลุ่มน้อยมีส่วนร่วมทางการเมือง 5. พัฒนาให้ชนกลุ่มน้อยมีความรู้ เทคโนโลยีที่ทันสมัย 6. สนับสนุนให้ชนกลุ่มน้อยให้มีภาษาอักษรเป็นของตนเอง 7. ให้ความเคารพประเพณีวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย 8. ให้ความเคารพต่อศาสนา ความเชื่อและอิสรภาพของชนกลุ่มน้อย เป็นต้น (เมฆม สอดส่องกฤษ, 2554 : 1)

มณฑลยูนนานเป็นมณฑลสำคัญทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของจีน โดยในจำนวนประชากรประกอบด้วยชนกลุ่มน้อยถึง 25 ชนชาติ จัดเป็นมณฑลที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์มากที่สุดของจีน นอกจากนี้ในปี 2553 มณฑลยูนนานยังมี GDP เท่ากับ 722,000 ล้านหยวน คิดเป็นร้อยละ 2.67 ของ GDP จีนทั้งประเทศ (27 ล้านล้านหยวน) จัดเป็นอันดับที่ 24 จาก 31 มณฑลของจีน



(<http://www.thaiembassy.org/kunming/th/home> เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2558) มณฑลยูนนานจึงเป็นมณฑลที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก

มณฑลยูนนานได้มีการแบ่งเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย (Autonomous Prefecture) 8 เขต ได้แก่ เหวินซาน (Wenshan) (ชนชาติจ้วงและเมี้ยว) หงเหอ (Honghe) (ชนชาติฮาหนีและอี) สิบสองปันนา (Xishuangbanna) (ชนชาติไต) ฉู่ซ่ง (Chuxiong) (ชนชาติอี) ต้าหลี่ (Dali) (ชนชาติไป๋และไต) เต๋อหง (Dehong) (ชนชาติไตและจิ่งพ้อ) นู๋เจียง (Nujiang) (ชนชาติลีซอ) และตี้ซิ่ง (Diqing) (ชนชาติทิเบต) นอกจากนี้มีการแบ่งเขตการปกครองตนเองแล้ว ยูนนานยังมีการจัดตั้งเขตการพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขึ้น เช่น Jiegao Border Trade Economic Zone (姐告边境贸易区) ตั้งอยู่ในเมืองรุ่ยลี่ ในเขตปกครองตนเองชนชาติไตและจิ่งพ้อ เต๋อหง (Dehong) มีชายแดนติดประเทศพม่า มีสัดส่วนมูลค่าการค้าชายแดนในเขตนี้เป็นสัดส่วนร้อยละ 50-60 ของการค้าชายแดนทั้งหมดของมณฑลยูนนาน เป็นต้น (<http://www.thaibizchina.com> เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2558)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเป็นอย่างยิ่ง ในความหลากหลายของชาติพันธุ์ของมณฑลยูนนาน เนื่องจากการทราบถึงวัฒนธรรมการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยและบทบาทของชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนานนั้น มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง ไม่เพียงแต่ในด้านเศรษฐกิจการท่องเที่ยวเท่านั้น การศึกษาให้ถึงความสำคัญของวัฒนธรรมในแต่ละกลุ่มยังสามารถทำให้เกิดความภาคภูมิใจในการเรียนรู้และศิลปวัฒนธรรม ที่แสดงถึงคุณค่าทางวัฒนธรรมอันเป็นรากเหง้าของตน ผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษาถึง ลักษณะวัฒนธรรม การกระจายตัวของชนกลุ่มน้อย และบทบาททางด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของชนกลุ่มน้อย เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการพัฒนาในด้านต่างๆ และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาต่อไป

### 3. จุดประสงค์ของการศึกษา

- 3.1 เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน
- 3.2 เพื่อศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน
- 3.3 เพื่อวิเคราะห์ถึงการนำวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมาใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน

### 4. ขอบเขตของการศึกษา

- 4.1 ศึกษาลักษณะการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อย ในเขตพื้นที่มณฑลยูนนานเฉพาะ ชนชาติ ไป่ ชนชาติไต ชนชาติฮานี ชนชาติอี๋ ชนชาติจิ่งพ้อ ชนชาติลีซอ ชนชาติทิเบต ชนชาติจ้วงและแม้ว
- 4.2 ศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในเขตพื้นที่มณฑลยูนนานเฉพาะวัฒนธรรมที่มีอิทธิพลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน

### 5. วิธีดำเนินการวิจัย

- 5.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมและการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนานประเทศจีน
- 5.2 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนานประเทศจีน
- 5.3 เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจีนในเขตพื้นที่มณฑลยูนนานทั้งลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศทรัพยากรการท่องเที่ยวและวัฒนธรรม
- 5.3 เรียบเรียงและวิเคราะห์ข้อมูล
- 5.4 สรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลงาน

## 6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 6.1 ทำให้ทราบถึงลักษณะการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน
- 6.2 ทำให้ทราบถึงลักษณะทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน
- 6.3 ทำให้ทราบถึงอิทธิพลทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน
- 6.4 เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน

## 7. นิยามศัพท์เฉพาะ

7.1 การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราวด้วยความสมัครใจ ด้วยจุดประสงค์ใดๆก็ตามที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพ หรือหารายได้

7.2 วัฒนธรรม หมายถึง ทุกสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น จากกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี วิถีชีวิตความเป็นอยู่ สถาปัตยกรรม

7.3 การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นเสนอลักษณะทางวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และเกี่ยวเนื่องกับความเป็นอยู่ของสังคม ประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นนั้นๆ

7.4 ชนกลุ่มน้อย หมายถึง กลุ่มชาติพันธุ์ในมณฑลยูนนาน

7.5 การท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ หมายถึง การท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ เอกลักษณ์ ความแตกต่าง ของกลุ่มชาติพันธุ์

## บทที่ 2

### เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวกับมณฑลยูนนาน

#### 1. เอกสารเกี่ยวกับทฤษฎีความหมาย

วรรณ วลัยวานิช(2539 : 97-105 ) เขียนหนังสือ “ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว” กล่าวถึงทรัพยากรการท่องเที่ยวในความหมายว่า เป็นสินค้าท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยว กล่าวคือเป็นสินค้าที่รวบรวมเอาสินค้าและบริการหลายประเภททั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมไว้ด้วยกัน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น ซึ่งสินค้าท่องเที่ยวหรือสถานที่ท่องเที่ยวจะต้องเป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวไปเที่ยวแล้วเกิดความประทับใจ (attraction) เพราะมีสิ่งที่มีคุณค่าด้านต่างๆหลายอย่างที่ทำให้ความรู้ ความเพลิดเพลินแก่นักท่องเที่ยว

นรินทร์ สังข์รักษา(2555 : 241) จัดทำเอกสารคำสอน “การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา” อธิบายถึงองค์ประกอบด้านแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น อันประกอบด้วยสิ่งดึงดูดใจ 10ประการคือ

1. ประวัติศาสตร์และร่องรอยทางประวัติศาสตร์ที่ยังปรากฏให้เห็น
2. โบราณคดีและพิพิธภัณฑสถานต่างๆ
3. งานสถาปัตยกรรมเก่าแก่ดั้งเดิมในท้องถิ่นสิ่งปลูกสร้าง ผังเมือง รวมทั้งซากปรักหักพัง
4. ศิลปะ หัตถกรรม ประติมากรรม ภาพวาด รูปปั้น และแกะสลัก
5. ศาสนารวมถึงพิธีกรรมต่างๆทางศาสนา
6. ดนตรี การแสดงละคร ภาพยนตร์ และมหรสพต่างๆ
7. ภาษา วรรณกรรม รวมถึงระบบการศึกษา
8. วิถีชีวิต เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย การทำอาหาร ธรรมเนียมการรับประทานอาหาร
9. ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียม และเทศกาลต่างๆ
10. ลักษณะงานและเทคโนโลยีต่างๆที่นำมาใช้เฉพาะถิ่น

หน่วยศึกษานิเทศก์กรมการฝึกหัดครู(2533 : 19-22 ) เขียนหนังสือ “การท่องเที่ยว” ได้ให้ความหมายทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรมประเพณีและกิจกรรม หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมและการประพฤติปฏิบัติที่ยึดถือและสืบทอดต่อกันมา ตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวได้แก่ สภาพชีวิตไทยริมคลองตลาดน้ำเรือนแพ หมู่บ้านชาวเขา หมู่บ้านประมง งานเทศกาล ประเพณี ศูนย์แสดงวัฒนธรรมประเพณี และสวนสนุก เป็นต้น

## 2. เอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลพื้นฐานมณฑลยูนนาน

### 2.1. ข้อมูลทางภูมิศาสตร์และชนเผ่า

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปักกิ่ง (เข้าถึงจาก <http://www.thaibizchina.com/> เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2558) เผยแพร่บทความเกี่ยวกับมณฑลยูนนานว่าเป็นมณฑลเขตชั้นในที่ไม่มีทางออกทะเล มีอาณาเขตติดต่อกับ 2 มณฑล และ 2 เขตปกครองตนเอง (มีฐานะเทียบเท่ามณฑล) คือ ทิศเหนือติดกับมณฑลเสฉวน (Sichuan) ทิศตะวันออกติดกับมณฑลกุ้ยโจว (Guizhou) และเขตปกครองตนเองกว่างซี (Guangxi) ทิศตะวันตกเฉียงเหนือติดกับเขตปกครองตนเองทิเบต (Xizang) ยูนนานมีพรมแดนติดต่อกับ 3 ประเทศ คือ ทิศตะวันตกเฉียงใต้ และทิศตะวันตกมีพรมแดนติดกับประเทศเมียนมาร์ (1,997 กม.) ทิศตะวันออกเฉียงใต้ และทิศใต้ติดกับเวียดนาม (1,353 กม.) และลาว (710 กม.) รวมระยะทางพรมแดนที่ติดต่อกับต่างประเทศ 4,060 กม. หรือเท่ากับ 1 ใน 6 ของพรมแดนทางบกทั้งประเทศ

มณฑลยูนนานแบ่งเขตการปกครองเป็น 16 เขต/เมือง ได้แก่ 1 นคร ได้แก่ นครคุนหมิง (Kunming) เป็นเมืองหลวงของมณฑล 7 เมือง ได้แก่ จ้าวทง (Zhaotong) ฉวีจิ่ง (Qujing) ยวีซี (Yuxi) ผู่เออร์ (Puer) เป่าซาน (Baoshan) ลี่เจียง (Lijiang) และหลินชาง (Lincang) 8 เขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย (Autonomous Prefecture) ได้แก่ เหวินชาน (Wenshan) (ชนชาติจ้วงและแม้ว) หงเหอ (Honghe) (ชนชาติฮานีและอี) สิบสองปันนา (Xishuangbanna) (ชนชาติไต) ฉู่ซ่ง (Chuxiong) (ชนชาติอี) ต้าหลี่ (Dali) (ชนชาติไป๋และไต) เต๋อหง (Dehong) (ชนชาติไตและจิ่งพ้อ) นู๋เจียง (Nujiang) (ชนชาติลีซอ) และตี้ซิ่ง (Diqing) (ชนชาติทิเบต)

ภาพที่ 1 แผนที่มณฑลยูนนาน



ที่มา: ศูนย์ของมูลธุรกิจไทยในจีน

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา(2557 : 59-66) จัดพิมพ์รายงานวิจัยเรื่อง “โอกาสและสู่ทางการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจอาหารแปรรูปการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนานประเทศจีน” กล่าวถึงมณฑลยูนนานว่าเป็นมณฑลที่ตั้งอยู่ทางภาคตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีนเป็นมณฑลหนึ่งในเขตเศรษฐกิจกลุ่มแม่น้ำน้ำจูเจียง(Pan Pearl River Delta หรือ PPRD) มีพื้นที่ทั้งหมด394,000ตารางกิโลเมตร ร้อยละ 93 ของพื้นที่ทั้งหมดเป็นภูเขา และที่ราบสูง มีพื้นที่เพาะปลูกเพียงร้อยละ7.3พื้นที่ของมณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานแบ่งเขตการปกครองเป็น16 เขต ซึ่งประกอบด้วยเมือง 8 เมือง ได้แก่ คุนหมิง จ้าวทง ชวีจี้ ยี่ซี ผู่เอ๋อ เป่าซาน ลี่เจียง และหลินซาง แคว้นปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย 8 แคว้น ได้แก่ เหวินซาง(ชนชาติจ้วงและเมี้ยว) หงห่อ(ชนชาติฮาหนี่และอี) สิบสองปันนา(ชนชาติไต) ฉู่ตง(ชนชาติอี) ด้าหลี่ (ชนชาติไป๋) เตอหง(ชนชาติไทและจิ่งพอ) นูเจียง(ชนชาติลีซอ) และตี้ซิ่ง(ชนชาติทิเบต)

ภาพที่ 2 แผนที่มณฑลยูนนานแสดงการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อย



ที่มา: <https://th.wikipedia.org/wiki>

ตารางที่ 1 อธิบายแผนที่การกระจายตัวของชนกลุ่มน้อย

เมือง(Prefecture city)		แคว้นปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย (Autonomous Prefecture)	
1	คุนหมิง	9	เต๋อหง(ชนชาติไทและจิ่งพอ)
2	ชวีจี้	10	นู่เจียง(ชนชาติลีซอ)
3	ยวีซี	11	ตี้จี้(ชนชาติทิเบต)
4	เป่าซาน	12	ต้าหลี่(ชนชาติไป๋)
5	จ้าวทง	13	นู่ตง(ชนชาติอี)
6	ลี่เจียง	14	หงเหอ(ชนชาติฮาหนี่และอี)
7	ฝูเอ่อ	15	เหวินซาน(ชนชาติจ้วงและแม้ว)
8	หลินชาง	16	ลิปสองปันนา(ชนชาติไต)

สมเด็จพระเจ้าฟ้าปิ่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลป์ยามณี วัฒนา(2529 :159-164) ทรงรวบรวมหนังสือ “ยูนนาน” ทรงกล่าวถึงมณฑลยูนนานว่าเป็นมณฑลที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์ มีภาษา ตัวอักษร วัฒนธรรม ประเพณีเป็นของตนเอง เช่น ชนชาติไต มีอักษรภาษาไตลื้อ มามากกว่า 1000ปีแล้ว เริ่มแรกเรียกว่าเลขธรรม หรือว่าลายธรรม เป็นตัวอักษรที่มาจากภาษาบาลี ต่อมาจึงมีการเปลี่ยนจากอักษรธรรมเป็นอักษรไต

สถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ (2538 : 1-73 ) จัดพิมพ์หนังสือเรื่อง “คนไทใต้คง:ไทใหญ่ในยูนนาน” กล่าวถึง ใต้คง ว่าเป็นจังหวัดหนึ่งในมณฑลยูนนาน เป็นเขตปกครองตนเอง แยกเป็น 5อำเภอ ได้แก่ ลู่ซี หยิงเจียง เหลียงเหอหลงชวณ ยู่ลี่ วันเตง มีอักษรเป็นของตนเองเรียกว่า อักษรไทเหนือ เป็นชาติพันธุ์ที่มีความโดดเด่นด้านวัฒนธรรม การเขียนภาพ การพิมพ์ และการเย็บปักแบบเก่าแก่ของชนชาติไท มีวัฒนธรรมการฟ้อนรำที่หน้าสนใจ คือ ฟ้อนนกยูง ฟ้อนนกระซาง ฟ้อนมัจฉา และฟ้อนม้า 12 ตัว เป็นต้น

## 2.2. เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน

ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปักกิ่ง (เข้าถึงจาก <http://www.thaibizchina.com/> เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2558) เผยแพร่บทความเกี่ยวกับมณฑลยูนนาน ว่า มณฑลยูนนานเป็นเมืองสำคัญทางเศรษฐกิจมีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างมากโดยมีตัวเลขสถิติทางเศรษฐกิจ ปี 2557เป็น GDP โดยมีการแบ่งเป็น สัดส่วนทางอุตสาหกรรมมูลค่า GDP 1.28 ล้านล้านหยวน (อันดับ 23 ของจีน) ขยายตัว 8.1% GDP ต่อหัว 27,264 หยวน หรือประมาณ 4,438 ดอลลาร์สหรัฐ โดยแบ่งเป็นภาคเกษตรกรรม มูลค่า 199,117ล้านหยวนการขยายตัว 6.2 %ครองสัดส่วน15.5 % ภาคอุตสาหกรรมมูลค่า 528,182การขยายตัว9.1%ครองสัดส่วน 41.2 % ภาคบริการมูลค่า 554,160ล้านหยวน การขยายตัว 7.4 %ครองสัดส่วน 43.3 % โดยมีสถิติด้านการท่องเที่ยวคือ จำนวนนักท่องเที่ยวซึ่งแบ่งเป็น นักท่องเที่ยวภายในประเทศ 281 ล้านคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.3 และนักท่องเที่ยวต่างชาติ 10 ล้านคน ลดลง ร้อยละ 4.4 รายได้ท่องเที่ยวรวม 266,574 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 26.3 โดยเป็นรายได้จากนักท่องเที่ยวภายในประเทศ 251,687 ล้านหยวน เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.3



งามตา สืบเชื้อวงศ์(2547 :21) เขียนบทความเรื่อง “คู่มือการลงทุนในมณฑลยูนนานสาธารณรัฐประชาชนจีน” กล่าวถึงอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนานว่าเป็นอุตสาหกรรมที่ได้รับการพัฒนา มาที่สุดในภาคตะวันตกของจีน และถือว่าเป็นอุตสาหกรรมที่สำคัญอย่างมาก มณฑลยูนนานมีเสน่ห์ดึงดูด นักท่องเที่ยวด้วยความสวยงามของทัศนียภาพ และในเรื่องของการดำรงรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมของจีนให้ ยังคงเป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่นได้

### 2.2.1 เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมชนกลุ่มน้อย

พวงนิล คำปั้งส์(2549 : 311-315 ) แปลหนังสือเรื่อง “หน้าต่างสู่โลกกว้าง” กล่าวถึงประเทศจีนทั้ง ด้านประวัติศาสตร์วัฒนธรรมวิถีชีวิตและแหล่งท่องเที่ยวอีกทั้งความรุ่งเรืองด้านศิลปปะงานฝีมือวรรณคดีและ ประชญาโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวในประเทศจีนที่มีอยู่มากมาย สำหรับมณฑลยูนนานนั้น ได้กล่าวถึงว่าเป็น มณฑลที่มีความหลากหลายทางเชื้อชาติและวัฒนธรรมเป็นเสน่ห์ดึงดูดผู้คนให้มาเยือน โดยมีเมืองท่องเที่ยว สำคัญ ได้แก่คุนหมิง เป็นเมืองหลวงของมณฑล มีแหล่งท่องเที่ยววัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยคือ พิพิธภัณฑ์ มณฑลยูนนานเป็นสถานที่จัดแสดงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมความเป็นอยู่ของชนกลุ่มน้อย ให้ผู้สนใจ ได้เข้ามาชมด้าหลี่ เป็นเขตปกครองตนเองของชนเผ่าไป๋ อยู่ห่างจากเมืองคุนหมิงมาทางตะวันตก 400 กิโลเมตร เป็นแหล่งวัฒนธรรมของชนเผ่าไป๋และชนเผ่าอี๋ ชาวต่างชาตินิยมมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก จากด้าหลี่ 24กิโลเมตร ที่หมู่บ้านลี่โจวมีสถาปัตยกรรมที่งดงามของชาวไป๋ให้เที่ยวชม และลี่เจียง มีแหล่ง ท่องเที่ยวสำคัญคือ เมืองโบราณต้าเอี้ยนที่เก่าแก่กว่า 750ปี ของชนเผ่านาซีเป็นต้น

ประจิดร ป้อมอรินทร์(2556 : 156-158) แปลหนังสือเรื่อง “ที่สุดประเทศจีน 100 สถานที่ที่ต้องไป เยือน”กล่าวถึงสถานที่อันได้แก่ เมืองโบราณต้าลี่ เป็นเมืองที่อยู่ชนที่ราบสูงยูนนานและก๊วยโจว ทิศตะวันออก ติดกับทะเลสาบเอ๋อไห่ ทิศตะวันตกติดกับภูเขาขางซาน ถนนและตรอกซอกซอยในเมืองมีน้ำที่เกิดจากการ ละลายของหิมะบนภูเขาขางซานไหลผ่านลงสู่ทะเลสาบเอ๋อไห่ บ้านเรือนเก่าแก่เรียบง่ายของชนชาติไป๋พบ ได้ในเมืองโบราณแห่งนี้ เมืองโบราณลี่เจียง เป็นเมืองโบราณที่ไม่มีกำแพงเมือง สะพานเล็กๆทอดข้ามสายน้ำ ทั่วเมือง หลังคาไม้สร้างด้วยมือเป็นเอกลักษณ์ ชาวเมืองลี่เจียงมีการผสมผสานระหว่างชนชาติ อื่น ชนชาติ ไป๋ ชนชาติอี๋ ชนชาติทิเบต และชนชาตินาซี ลิบสองบันนาอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของประเทศจีนมี ประเพณีของชนกลุ่มน้อยที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก กลางเดือนเมษายนของทุกปีจะมีเทศกาลสงกรานต์ของชน ชาติไต

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงแนวทางศึกษาวัฒนธรรมชนกลุ่มน้อยที่มีผลต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจการท่องเที่ยวที่ต้องศึกษาถึงรูปแบบทางวัฒนธรรมเป็นเอกลักษณ์ประจำถิ่นมีประวัติศาสตร์อันยาวนานและเกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของบุคคลในท้องถิ่น อันได้แก่ ประเพณี วัฒนธรรมพื้นบ้าน ขนบธรรมเนียม เทศกาล สินค้า รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมและการประเพณีปฏิบัติที่ยึดถือและสืบทอดต่อกันมาตลอดจนกิจกรรมต่างๆที่มีผลต่อการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวของชนกลุ่มน้อยเช่นแนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศกรรมการฝึกหัดครู(2533 : 19-22) นรินทร์ สังข์รักษา (2555 : 241) และวรรณภา วงษ์วานิช(2539 : 97-105 )

ส่วนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมณฑลยูนนานนั้นทำให้ทราบถึงชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน โดยมีการกระจายตัวตามเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย (Autonomous Prefecture) ได้แก่ เหวินชาน (Wenshan) (ชนชาติจ้วงและแม้ว) หงเหอ (Honghe) (ชนชาติฮาหนี่และอี) สิบสองปันนา (Xishuangbanna) (ชนชาติไต) ฉู่ตง (Chuxiong) (ชนชาติอี) ต้าหลี่ (Dali) (ชนชาติไป๋และไต) เต๋อหง (Dehong) (ชนชาติไตและจิ่งป้อ) นู๋เจียง (Nujiang) (ชนชาติลีซอ) และตี้ซิ่ง (Diqing) (ชนชาติทิเบต) ตามแนวคิดของสถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา(2557 : 59-66) ศูนย์ข้อมูลธุรกิจไทยในจีน สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงปักกิ่ง (เข้าถึงจาก <http://www.thaibizchina.com/> เข้าถึงเมื่อ 10 ตุลาคม 2558) สถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ(2538 : 1-73 ) และสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา(2529 :159-164)และเอกสารแนวคิดของพวงนิล คำปั้งสุ (2549 : 311-315) งามตา สืบเชื้อวงศ์(2547 :21) และประจิตร ป้อมอรินทร์(2556 : 156-158) ทำให้ทราบถึงความสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีการพัฒนามากที่สุดและทราบถึงแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของมณฑลยูนนานอันได้แก่ นครคุนหมิง เมืองต้าหลี่ เมืองตี้เจียงและสิบสองปันนา

อนึ่งการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยและอิทธิพลทางวัฒนธรรมในการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนานยังไม่มีผู้ศึกษามากนัก ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ศึกษา “บทบาทของชนกลุ่มน้อยต่อการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน” เพื่อสร้างองค์ความรู้และขยายขอบเขตการศึกษาเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนานให้ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินงานวิจัย

ในบทนี้จะกล่าวถึงวิธีการดำเนินงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อในการทำวิจัย ได้แก่ การเก็บรวบรวมข้อมูล แหล่งที่มาของข้อมูล การจัดกระทำข้อมูล วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล สถิติหรือเทคนิคเชิงปริมาณที่นำมาใช้วิเคราะห์ และเครื่องมือหรือเทคนิคที่ใช้ในการทำวิจัย

#### 1. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำการศึกษาดังบทบาทของชนกลุ่มน้อยต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ในสาระสำคัญจะเป็นการศึกษาโดยใช้การเก็บข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยอยู่ในรูปแบบของเนื้อหา ภาพแผนที่และตาราง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้มีเฉพาะข้อมูลทุติยภูมิซึ่งเป็นข้อมูลที่หน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานนั้นเก็บรวบรวมขึ้นมา โดยการประมวลเพื่อเป็นสารสนเทศ เช่น งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือรวบรวมข้อมูล ภาพแผนที่ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำไว้แล้ว เป็นต้น

#### 2. แหล่งที่มาของข้อมูล

ในการศึกษาค้างนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งเป็นเอกสารข้อมูลจากหนังสือต่างๆ ได้แก่ สิ่งพิมพ์งานวิจัย หนังสือ ภาพแผนที่ รวมถึงข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เป็นต้น เอกสารที่เกี่ยวข้องจากหน่วยงานราชการและสถาบันต่างๆ ดังนี้

2.1 หอสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์

2.2 สำนักหอสมุดแห่งชาติ

2.3 แหล่งข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต

#### 3. การจัดกระทำข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น การกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน แหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ข้อมูลโปรแกรมการท่องเที่ยว จากนั้นจึงนำข้อมูลมาเรียบเรียงใหม่ตามขอบเขตการศึกษาที่ได้กำหนดไว้แล้วดำเนินการวิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน

#### 4. วิธีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ศึกษาการกระจายตัว ชนกลุ่มน้อยเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน โดยศึกษาถึงการกระจายตัวตั้งถิ่นฐานของชนกลุ่มน้อยแต่ละชนชาติในพื้นที่มณฑลยูนนาน

4.2 ศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อย โดยมีการศึกษาถึง ประเพณี วัฒนธรรม การแสดง สถาปัตยกรรมของชนกลุ่มน้อย ที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน

4.3 ศึกษาการส่งเสริมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน โดยมีการศึกษาถึงแหล่งท่องเที่ยว สำคัญและลักษณะการท่องเที่ยว การจัดทัวร์ท่องเที่ยว ที่นำเอาลักษณะทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยว

## บทที่ 4

### การวิเคราะห์ข้อมูล

#### จุดประสงค์ของการศึกษาที่ 1

เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน

#### ภาพที่ 3 แผนที่แสดงที่ตั้งชนกลุ่มน้อยในจีน



ที่มา <http://www.wenbao.net/html/whyichan/nation/images/china2.jpg>

จากแผนที่ 1 แสดงให้เห็นว่า ชนกลุ่มน้อยในประเทศจีนมีการกระจายตัวตั้งถิ่นฐานอยู่ทั่วประเทศ จุดสีแดง หมายถึง การตั้งถิ่นฐานของชนกลุ่มน้อย ซึ่งในประเทศจีน นั้น มีมากถึง 56 ชนชาติ สามารถแบ่งตามภูมิภาคของประเทศจีนดังนี้ 1. ทางตอนใต้และตะวันออกเฉียงใต้ทั้งหมด มีทั้งสิ้น 31 กลุ่ม 2. ทางตอนกลางทั้งหมด 7 เผ่า 3. ทางตอนเหนือของประเทศ ทั้งหมด 7 เผ่า 4. ทางตะวันตกของประเทศ ทั้งหมด 10 เผ่า ซึ่งมณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่อยู่ในเขตทางตอนใต้และตะวันออกเฉียงใต้ของจีน มีการกระจายตัวของกลุ่มชาติพันธุ์กว่า 25 ชนชาติ ถือว่าเป็นมณฑลที่มีความหลากหลายทางชาติมากที่สุดของประเทศ

ตารางที่ 2 แสดงการตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชาติพันธุ์ในมณฑลยูนนาน

ลำดับ	กลุ่มชาติพันธุ์	ภาษา	แหล่งที่อยู่อาศัยสำคัญ
1.	อาซาง(阿昌族 Ā Chāngzú)	ภาษาอาซาง ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	เขตปกครองตนเองชนกลุ่มน้อยเผ่าไตและชนกลุ่มน้อยเผ่าจิ่งโป ในตำบลหลงชว่น ตำบลเหลียงเหอ เมืองเต๋อหง มณฑลยูนนาน
2.	ป๋าย(白族 Báizú)	ภาษาป๋าย ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	เขตปกครองตนเองเผ่าป๋าย เมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน
3.	ปลั่ง(布朗族 Bùlǎng zú)	ภาษาปลั่ง ตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก	บริเวณตำบลเหมิงไห่(勐海 Měngǎi) ตำบลจิ่งหง(景洪 Jǐng hóng) ของเขตปกครองตนเองเผ่าไตสิบสองปันนาในมณฑลยูนนาน
4.	ไต(傣族 Dǎizú)	ภาษาไต ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	เขตปกครองตนเองเผ่าไตสิบสองปันนาและเขตปกครองตนเองเผ่าไตเผ่าจิ่งโปเมืองเต๋อหงของมณฑลยูนนาน
5.	เต๋ออ๋าง(德昂族 Dé'ángzú)	ภาษาเต๋ออ๋าง ตระกูลภาษาออสโตรเอเชียติก	เขตปกครองตนเองเผ่าไตเผ่าจิ่งโป เมืองเต๋อหง มณฑลยูนนาน
6.	ตรง(独龙族 Dúlóngzú)	ภาษาตรง ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	บริเวณสองฝั่งแม่น้ำตรง ซึ่งเป็นเขตติดต่อกันของเขตปกครองตนเองนุ่เจียง และอำเภอปกครองตนเองกึ่งชน ของมณฑลยูนนาน
7.	ฮานี(哈尼族 Hānizú)	ภาษาฮานี ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	ทางตะวันตกเฉียงใต้ของมณฑลยูนนาน บริเวณตอนปลายของแม่น้ำหลี่
8.	หุย(回族 Huízú)	ภาษาฮั่น	มณฑลยูนนาน
9.	จิ่งโป(景颇族 Jǐngpōzú)	ภาษาจิ่งโป ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	เขตปกครองตนเองเผ่าไตเผ่าจิ่งโปเมืองเต๋อหง มณฑลยูนนาน
10.	จืโน(基诺族 Jīnuò zú)	ภาษาจืโน ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	เขตปกครองตนเองเผ่าไตสิบสองปันนาของมณฑลยูนนาน (云南西双版纳傣族自治州)
11.	ลาหู่(拉祜族 Lāhù zú)	ภาษาลาหู่ ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	เขตที่เป็นรอยต่อของเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา เขตปกครองตนเองเผ่าฮานี(哈尼 Hāni)
12.	เมี้ยว(苗族 Miáozú)	ภาษาเมี้ยว ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	ยูนนาน(云南 Yúnnán)
13.	น่าซี(纳西族 Nàxīzú)	ภาษาน่าซี	เขตปกครองตนเองเผ่าน่าซีเมืองลี่เจียง ของมณฑลยูนนาน

		ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	(云南丽江纳西族自治县)
14.	นู่ (怒族 Nùzú)	ภาษา ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	มีถิ่นฐานอยู่ใน 3 อำเภอของมณฑลยูนนาน ได้แก่ ปี้เจียง(碧江 Bìjiāng) ฝู่ก้ง(福贡 Fúgòng) ก้งซาน(贡山 Gòngshān)
15.	ว้า (佤族 wǎzú)	ภาษาว้า ตระกูลภาษาออสโตรเอเชีย ติก	มีถิ่นฐานอยู่ในมณฑลยูนนาน ที่อำเภอซีเหมิง(西盟) ชางหยวน(沧源) เม็งเหลียน(孟连) นอกจากนี้ยังมีกระจายอยู่ตามอำเภอต่างๆ ครอบคลุมพื้นที่ช่วงทิศใต้ของเทือกเขาบูซาน(怒山) ระหว่างแม่น้ำหลานชาง(澜沧江) ต่อกับแม่น้ำสารวัน(萨尔温江)
16.	เย้า (瑶族 Yáozú)	ภาษาเย้า, ภาษาจีน	กระจายอยู่ใน ยูนนาน
17.	อี้ (彝族 Yízú)	ภาษาอี้ ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	กลุ่มปกครองตนเองชาวอี้เมืองชู่ซง (雄彝) และกลุ่มปกครองตนเองเผ่าฮานีเมืองหงเหอ (红河)
18.	จ้วง (壮族 Zhuàngzú)	ภาษาจ้วง ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	เขตปกครองตนเองเผ่าจ้วงและเผ่าแม้วมณฑลยูนนาน (云南壮族苗族自治州)
19.	ลี่ซู่ (傣族 Lǐsùzú)	ภาษาลี่ซู่ ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	เขตปกครองตนเองนู่เจียง (怒江 Nùjiāng) เผ่าลี่ซู่ของมณฑลยูนนาน และยังมีกระจายอยู่ในตำบลและอำเภอต่างๆของมณฑลยูนนาน
20.	เผ่าอีลา (亿佬族 Mìlǎozú)	ภาษาเกอลาว ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	บริเวณของเขตปกครองตนเองเหวินชานเผ่าจ้วงและเผ่าแม้วในมณฑลยูนนาน
21.	มองโกล (蒙古族 Měnggǔzú)	ภาษามองโกล ตระกูลภาษาอัลไต	กระจัดกระจายอยู่ในพื้นที่ต่างๆของมณฑลยูนนาน
22.	บูอี้ (布依族 Bùyīzú)	ภาษาบูอี้ ตระกูลภาษาจีน-ทิเบต	กระจัดกระจายอาศัยอยู่ในบริเวณเขตปกครองตนเองชนกลุ่มน้อยของมณฑลยูนนาน

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่ามณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่มีกระจายตัวของกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายเป็นจำนวนมาก มีการกระจายตัวออกเป็นวงกว้างตามเขตพื้นที่ต่างๆ สามารถแบ่งตามลักษณะถิ่นที่อยู่อาศัยได้ 2 แบบ คือ มีการรวมกลุ่มตั้งถิ่นฐานเป็นเขตการปกครองตนเองของชนเผ่าในมณฑลยูนนาน โดยกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีความใกล้เคียงกันด้าน ภาษาและลักษณะทางวัฒนธรรมจะมีการเกาะกลุ่มกระจายการตั้งถิ่นฐานอยู่ในเขตการปกครองเดียวกันเป็นกลุ่มที่มีถิ่นฐานเดิมและประชากรส่วนใหญ่อยู่ในมณฑลยูนนาน เช่น เขตสิบสองปันนา มีกลุ่มชาติพันธุ์ ชนชาติจ้วง (Zhuang) ฮุย (Hui) แม้ว (Miao) เย้า (Yao) ไบ๋ (Bai) ว้า (Wa) น่านซี (Naxi) ตูหลง (Dulong) ลีซอ (Lisu) บูลาง (Bulang) เป็นต้น และกลุ่มชาติพันธุ์ที่ไม่มีเขต

ปกครองตนเอง หรือ มีเขตปกครองตนเองที่มณฑลอื่นแต่เข้ามาตั้งถิ่นฐานในมณฑลยูนนาน กลุ่มชาติพันธุ์พวกนี้จะมีการกระจายตัวอยู่ทั่วมณฑลตามเขตพื้นที่ต่างๆปะปนอยู่อาศัยกับชาวส่วนใหญ่หรือตามบริเวณเขตปกครองตนเองของชนกลุ่มน้อย มีประชากรส่วนใหญ่อยู่นอกพื้นที่มณฑลยูนนาน เช่น บูยี้ (布依族 Bùyīzú) มองโกล (蒙古族 Měnggǔzú) เป็นต้น

ภาพที่ 4 แผนที่แสดงการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน



ที่มา [http://www.ethnologue.com/sites/default/files/styles/original/public/maps/19/CN\\_sw\\_rgb.png?itok=7BfYeqLB](http://www.ethnologue.com/sites/default/files/styles/original/public/maps/19/CN_sw_rgb.png?itok=7BfYeqLB)

จากภาพที่ 4 แผนที่แสดงให้เห็นว่าชนกลุ่มน้อยในมณฑลยูนนาน ส่วนใหญ่มีการเกาะกลุ่มการกระจายตัวตั้งถิ่นฐานอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน โดยมีการกระจายอยู่ทางตอนใต้ในเขตที่ราบหรือที่ราบบนภูเขาและตะวันตกที่เป็นบริเวณที่ราบลุ่มริมแม่น้ำเป็นจำนวนมาก เนื่องจากการตั้งถิ่นที่อยู่อาศัยในสภาพทางภูมิศาสตร์ที่แตกต่างกันทำให้เกิดวัฒนธรรมความเป็นอยู่ที่หลากหลายเนื่องจากการปรับตัวตามสภาพแหล่งที่อยู่อาศัย เช่นการทำนาขั้นบันได ของชนเผ่าฮานี ที่อยู่ในหุบเขาลึกเขตหงเหอ เมืองหยวนหยาง มณฑลยูนนาน เป็นต้น



## จุดประสงค์การศึกษาที่ 2

เพื่อศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนาน เป็นมณฑลที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์เป็นอย่างมาก โดยเป็นแหล่งรวมวัฒนธรรมชนเผ่ากว่า 25 ชนเผ่า ในจำนวนนี้ยังมีชนเผ่าที่ปรากฏเฉพาะยูนนานจำนวน 15 ชนเผ่า ทำให้ยูนนานเป็นมณฑลที่มีความพิเศษ และโดดเด่น ทางด้านวัฒนธรรมไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมการแต่งกาย วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปะการแสดง การทำการเกษตรแบบขั้นบันได ล้วนแต่มีความเป็นเอกลักษณ์ สะท้อนถึงความเป็นอัตลักษณ์ วัฒนธรรมของแต่ละชนเผ่า ทั้งนี้ทำให้มณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่น่าสนใจในการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก

รัฐบาลของมณฑลยูนนานได้วางแผนสนับสนุนการท่องเที่ยวของมณฑล โดยมีการคงเอกลักษณ์ประจำกลุ่มชาติพันธุ์ไว้สูงสุด ทั้งการแต่งกาย ภาษาและประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม ซึ่งเป็นการสร้างเอกลักษณ์และจุดเด่นในการท่องเที่ยว มีการดึงเอาความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ สีสันเครื่องแต่งกาย วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ศิลปะการแสดงมาใช้ในการนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ มีการจัดแสดงศิลปะการแสดงประจำแต่ละเผ่าขึ้น นำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวตามเทศกาลประจำกลุ่มชาติพันธุ์ภายในมณฑล ทำให้การท่องเที่ยวของยูนนานมีความดึงดูดและน่าสนใจเป็นอย่างมาก



ภาพที่ 5 การแสดงชนกลุ่มน้อย Chuxiong Yi Autonomous Prefecture ที่เมืองฉู่สง

ที่มา : [www.pinterest.com](http://www.pinterest.com)

ตารางที่ 3 แสดงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยที่มีบทบาทต่อการท่องเที่ยว

ลำดับ	ชนกลุ่มน้อย	สถานที่	วัฒนธรรมที่มีผลต่อการท่องเที่ยว	วัฒนธรรมรูปแบบ
1.	ปาย (白族Báizú)	-เมืองต้าหลี่ มณฑลยูนนาน -หมู่บ้านซานเหอ -หมู่บ้านเหอซุน	-งานเทศกาลคบเพลิง -วิถีชีวิตความเป็นอยู่ชนชาติปาย -ตัวอักษร	ประเพณี / เทศกาล /วิถีชีวิต
2.	ฮาหนี (哈尼族Hānizú)	-เขตเขาไอเหลาซานและอูเลียงซาน / สิบสองปันนา	เทศกาล “ สือเย่วเหนียน” 十月年	ประเพณี / เทศกาล
3.	ไต (ไทลื้อ) (傣族 Dǎizú)	-สิบสองปันนา	เทศกาลสงกรานต์	ประเพณี / เทศกาล
4.	ทิเบต (藏族Zàngzú)	-แซงกรีล่า -ตำบลXingmeng มณฑลทงไห่	-การแสดงพื้นเมืองชนชาติทิเบต -วิถีชีวิตความเป็นอยู่ชนชาติทิเบต	ประเพณี / เทศกาล /วิถีชีวิต
5.	อี (彝族Yízú)	-หมู่บ้านชนชาติอีจ้าวมู่หลั่ง อำเภอเวยซาน -เขตรักษาวัฒนธรรมแบบดั้งเดิมสาขาไป๋หลวอชนชาติอีหมู่บ้านเฉิงไฉ่ -เขตปกครองตนเองชนชาติอี๋นู่สุง เมืองนู่สุง	-อารยธรรมการเกษตร อาณาจักรน่านเจ้า -การรำโบราณ ดนตรีโบราณ เพลงลูกทุ่งและเสื้อผ้าอาภรณ์ -เทศกาลHu sheng -งานเทศกาลคบเพลิง	วิถีชีวิตความเป็นอยู่/ประเพณี /ศิลปะการแสดง
6.	นาซี	-ลี่เจียง	-การแสดง <b>Impression Lijiang</b> โดยผู้กำกับจางอวี๋โมว -เทศกาลประเพณีตงปา -งานเทศกาลคบเพลิง อักษรตงปา	ศิลปะการแสดง ดนตรี / วัฒนธรรมการฟ้อนรำ

จากตารางที่ 3 แสดงตัวอย่างของความสัมพันธ์ระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวและกลุ่มชาติพันธุ์ โดย ตารางแสดงข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ 6 กลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งผู้จัดทำวิจัยเลือกมานำเสนอได้แก่ ชนชาติปาย ฮาหนี ไต ทิเบต อี และนาซี เนื่องจากเป็นชาติชาติที่มีความโดดเด่นและน่าสนใจทางด้านวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก จาก ตารางนำเสนอแหล่งการท่องเที่ยวและลักษณะทางวัฒนธรรมที่มีส่วนช่วยในการส่งเสริมเศรษฐกิจ การท่องเที่ยว ทำให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากความโดดเด่นและความ หลากหลายด้านวัฒนธรรมภายใต้การส่งเสริมของรัฐบาล ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความดึงดูดและความสนใจ ในมณฑลยูนนานมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 6 แสดงลักษณะการแต่งกายของชนกลุ่มน้อย มณฑลยูนนาน



ที่มา : <http://thai.ynta.gov.cn/Item/1334.aspx>

ลักษณะของชนกลุ่มน้อยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว

ลักษณะของชนกลุ่มน้อยที่ช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยว คือ ลักษณะเด่น จุดเด่น หรือจุดดึงดูดที่ นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ มีความเป็นลักษณะเฉพาะประจำถิ่น สามารถนำมาประยุกต์ใช้และเป็นจุดสนใจ ในการดึงดูดนักท่องเที่ยวได้แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ

- 1) วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ได้แก่ ลักษณะที่อยู่อาศัย สถาปัตยกรรม อาหาร และการแต่งกาย
- 2) ประเพณีและวัฒนธรรม ได้แก่ พิธีกรรมทางความเชื่อ/ศาสนา เทศกาลสำคัญและศิลปะการแสดง

## ชนเผ่าไต (ไตลื้อ) (傣族 Dǎizú)

### 1.1. วิถีชีวิตความเป็นอยู่

ไตลื้อ ไตลุ่ม หรือส่วยไต (Sui Dai or water Dai, 水傣) ส่วยไตเป็นชื่อเรียกตามภาษาจีน เนื่องจากการเลือกตั้งบ้านเรือนอาศัยในพื้นที่ลุ่มน้ำ ในภาษาไทยเรียก ไตลื้อ (Dai Lu) มีภาษาพูด ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมและประเพณีคล้ายชาวล้านนา และชาวล้านช้างลาว ส่วนใหญ่นับถือ พุทธศาสนา และผีปู่ย่าตายาย นอกจากภาษาพูดแล้ว และตัวเลข และอักษรของตนเอง (ใช้ตัวอักษร มอญแบบชาวพม่า)

ภาพที่ 7 หมู่ละอ่อนชาวไตลื้อที่บ้านน้ำโป่ง ในชนบทเมืองยาง ลิบสองป้านา

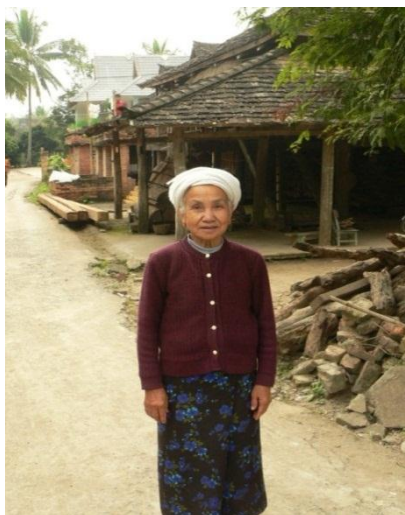


ที่มา : [www.forest.ku.ac.th/updates/Dai%20People%20and%20Ethnic.doc](http://www.forest.ku.ac.th/updates/Dai%20People%20and%20Ethnic.doc)

### 1.2. การแต่งกาย

- สาวไตลื้อไว้ผมยาว ทัดประทับหรือเสียบช่อดอกไม้ไว้ที่ผมด้านขวาหรือท้ายปอยผม เครื่องแต่งกายผู้หญิงเสื้อเป็นเสื้อมาวแขนกระบอกอาจมีผ้าแพรหรือผ้าสีสวยคล้องคอคลุมไหล่ ปล่อยชายทั้งสองข้างคลุมตัวเสื้อหรือใส่เสื้อแขนกุศแบบเสื้อกระเช้าตัวเล็กรัดรูปเอวลอยสูง มองเห็นหน้าท้อง การนุ่งผ้าถุงยาวถึงปลายเท้าเป็นผ้าที่มีสีสันสดใสคาดเข็มขัดเงิน สาวไตลื้อ ยังคงรักษาธรรมเนียมการไว้ผมยาวไม่ตัด เมื่อมีอายุมากจะเกล้ามวยผมเสียบหวีใหญ่หน้าผม มวย เมื่อเดินทางไปมาไหนมักขี่รถจักรยานगरั่มกระดาดและสะพายย่ามทอ

- ผู้ชายสวมเสื้อม่อห้อม นุ่งเตี่ยวมีผ้าสีขลิบปลายเตี่ยว มีผ้าพันรอบผมสีชมพูมัดปล่อยชายไว้ด้านซ้าย ในช่วงวันสำคัญหรือมีงานประเพณีผู้ชายจะใส่เสื้อผ้าและนุ่งเตี่ยวสีสดใสปปล่อยชายแตกต่างจากเวลาอื่นๆ



ภาพที่ 8 การแต่งกายผู้หญิงชาวไตลื้อ



ภาพที่ 9 การแต่งกายชายชาวไตลื้อ(เทศกาล)

ที่มา : [www.forest.ku.ac.th/updates/Dai%20People%20and%20Ethnic.doc](http://www.forest.ku.ac.th/updates/Dai%20People%20and%20Ethnic.doc)

### 1.3. ประเพณี และวัฒนธรรม

#### 1.3.1. พิธีกรรมทางความเชื่อ / เทศกาลสำคัญ

- มีประเพณีตรุษสงกรานต์ หรือวันปีใหม่ (โพ่ สุข เจีย ในภาษาจีน) ในระหว่างวันที่ 13-15 เมษายน ซึ่งถือว่าขึ้นปีจุลศักราชใหม่ ชาวไตลื้อใช้ปีศักราชพม่า มีการแข่งเรือยาว หรือเรือมังกรแบบประกบคู่เรือในแม่น้ำล้านช้าง การรดน้ำ และการเล่นสาดน้ำ และการไปทำบุญที่วัด โดยมีประเพณีที่สัมพันธ์กับพุทธศาสนา



ภาพที่ 10 ประเพณีสงกรานต์ สิบสองปันนา



ภาพที่ 11 การแข่งขันเรือยาว เทศกาลสงกรานต์ สิบสองปันนา

ที่มา : <http://www.tourtooktee.com/>

#### 1.4. ศิลปะการแสดง

- การรำนกยูง (Peacock dance) ที่อ่อนช้อยเรียนแบบท่าทางของนกยูง โดยใช้ช่วงจังหวะการขยับแขนเป็นการชูคอระหงของนกยูง และการกรีดปลายนิ้วมือเป็นลักษณะของส่วนหัวและหงอนนกยูง ส่วนหม้ออ้ายบ่าวผู้ชายสนุกกับการตีกลองยาวให้จังหวะ รวมทั้งการเป่าขลุ่ยน้ำเต้า



ภาพที่ 12 การแสดงระบำกยุง สาวไตลื้อ สิบสองปันนา

ที่มา : <http://2g.pantip.com/cafe/gallery/topic/G6372686/G6372686.html>

## ชนเผ่าฮานี (哈尼族Hānī zú)

### 2.1. วิถีชีวิตความเป็นอยู่

ชนเผ่าฮานีมีประชากรประมาณ 1,440,000 คน (ข้อมูลปี 2000) คิดเป็น 9.99% ของชนกลุ่มน้อยทั้งหมดในยูนนาน ชนเผ่าฮานีอาศัยอยู่ในเขตเขาไอเหลาซานและอู่เถียงซานซึ่งอยู่ทางตอนใต้ของมณฑลยูนนาน และอยู่ในพื้นที่ระหว่างแม่น้ำแดง (红河) และแม่น้ำหลานซาง (澜沧) หรือแม่น้ำโขง ได้แก่ เขตหยวนเจียง (元江) ม่อเจียง (墨江) ลวู่ชุน (绿春) จินผิง (金平) เจียงเฉิง (江城) ในเมืองซือเหมา (思茅) สิบสองปันนา และหลานซาง ชนเผ่าฮานีอาศัยอยู่บนเขาที่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 800-2,500 เมตร เป็นพื้นที่ที่มีธรรมชาติสมบูรณ์และอุดมไปด้วยแร่ธาตุมากมาย (โครงการพิพิธภัณฑสถานชาติชาวจีนออนไลน์, 2559)

## 2.2. เอเชีย

ชนเผ่าฮาหนีเป็นผู้เชี่ยวชาญการปลูกพืชขั้นบันไดเป็นพิเศษ ทุ่งนาขั้นบันไดของชนเผ่าฮาหนี (Hani Rice Terraces/ 哈尼梯田) ในเขตหุบเขาลี้ก ตำบลหลงเหอ อำเภอหยวนหยาง มณฑลยูนนานได้รับการยอมรับให้เป็นมรดกโลกในปี 2556 เนื่องจาก มีทัศนียภาพทางธรรมชาติที่สวยงาม ช่อนเร้นกลิ่นอายวัฒนธรรมการดำรงชีวิตของชาวจีนพื้นถิ่น ที่ทำการเพาะปลูกแบบขั้นบันไดตามลักษณะของภูมิประเทศ



ภาพที่ 13 การทำนาขั้นบันได ชนเผ่าฮาหนี

ที่มา: [www.manager.co.th](http://www.manager.co.th)



### จุดประสงค์การศึกษาที่ 3

วิเคราะห์ถึงการนำวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมาใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่

#### มณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง โดยรัฐบาลจีนเริ่มให้สนับสนุนการท่องเที่ยวตั้งแต่ปี 1980 เนื่องจากจีนเป็นการสัมพันธ์ทางการทูตต่อสมาชิกประชาคมอาเซียน และชาติอื่นๆเกิดแผนพัฒนาเศรษฐกิจระหว่างภูมิภาคขึ้นเรียกว่า “สี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ” โดยสร้างความร่วมมือระหว่างสี่ประเทศ คือ จีน ไทย เมียนมาร์และลาว สี่ประเทศนี้ ได้ตกลงร่วมกันว่าจะเปิดตลาดเพื่อที่จะร่วมมือกันในด้านเทคโนโลยี การท่องเที่ยวการค้าชายแดน การส่งออกบุคคลากร ปัญหาเรื่องพลังงานและการปกป้องสิ่งแวดล้อม โดยการทำให้การคมนาคมสะดวกขึ้น ผ่อนคลายกฎการผ่านแดน และภาษี

รัฐบาลจีนได้มีการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน ใน เดือน พฤษภาคม ปี 1992 รัฐบาลของเขตปกครองตนเองได้นำแผนการพัฒนากการท่องเที่ยวมาบรรจุในแผนห้าปี ฉบับที่แปด (1991-1995) โดยเน้นที่การสนับสนุนการพัฒนากการท่องเที่ยว โดยใช้วิถีพื้นบ้านและประเพณีของกลุ่มชนชาติส่วนน้อย และแหล่งทรัพยากรธรรมชาติเขตร้อนของสิบสองปันนาการ โดยรัฐบาลจีนส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์และในปี 1992 ได้จัดทำเส้นทางกการท่องเที่ยวขึ้น ซึ่งทำให้เศรษฐกิจการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนานเกิดการพัฒนาอย่างรวดเร็ว

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติในมณฑลยูนนานในระหว่างปี 1990-1996

ประเทศ	1990	1992	1994	1996
สหรัฐ	5,5591	12,168	24,117	4,079
อังกฤษ	3,392	7,413	13,996	14,491
ญี่ปุ่น	12,692	27,421	34,776	47,224
ไทย	2,705	22,171	89,374	138,662
สิงคโปร์	1,711	12,706	67,161	44,723
จีนโพ้นทะเล (oversea chinese)	921	2,632	1,932	3,680
ฮ่องกง มาเก๊า ไต้หวัน	97,458	150,771	61,121	167,774
อื่นๆ	...	...	...	...
รวม	148,166	313,462	522,059	742,527

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นถึงการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน ในช่วงเวลา 6 ปี ทำให้เห็นความสำคัญทางเศรษฐกิจในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนนักท่องเที่ยว สิบสองปีมา ปี 1984-1997

ปี	นักท่องเที่ยวต่างชาติ	นักท่องเที่ยวในประเทศ
1984	1,536	-
1985	3,198	20,000
1990	6,000	400,000
1995	23,600	1,514,000
1997	46,900	1,987,600

จากตารางที่ 5 จะเห็นได้ว่าในทศวรรษ 1990 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีน เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แสดงว่าจำนวนนักท่องเที่ยวชาวจีนเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี 1990 โดยนักท่องเที่ยวชาวจีนที่หลั่งไหลเข้ามาในมณฑลยูนนานนั้นส่วนมากแล้วเป็นกลุ่มชนชาวจีน ซึ่งเป็นกลุ่มคนส่วนมากในประเทศ ได้ถูกความแตกต่างทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรม ที่หลากหลายในมณฑลยูนนาน ดึงดูดความสนใจทำให้เกิดการเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

### 1. การทำให้วัฒนธรรมชาติพันธุ์กลายเป็นสินค้า

ด้วยการพัฒนาการท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์ ตั้งแต่ครั้งหลังทศวรรษ 1980 มีการจัดตั้งหมู่บ้านวัฒนธรรมพื้นบ้านขึ้นในพื้นที่ของชนชาติส่วนน้อยหลายแห่ง หมู่บ้านวัฒนธรรมพื้นบ้านถูกให้คำจำกัดความว่า เป็นแหล่งความบันเทิงที่ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถพักผ่อนและชมการแสดงที่หลากหลาย อาทิ เพลงและการเต้นรำของชนชาติส่วนน้อย หรือสามารถชิมอาหารท้องถิ่นและอาหารชาติพันธุ์ได้ ในสิบสองปีมา รัฐบาลและกองการท่องเที่ยวได้จัดตั้งให้หมู่บ้านวัฒนธรรมพื้นบ้านจำนวนมากเป็นแหล่งท่องเที่ยวในช่วงระหว่างปี 1992-1994 และอนุญาตให้หมู่บ้านเหล่านี้ดำเนินธุรกิจได้ ยกตัวอย่างเช่นในจิ่งหงและเมืองฮำ (Mengham) มีหมู่บ้านที่ถูกกำหนดให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวดังนี้

- หมู่บ้านวัฒนธรรมบ้านคู๋ (บ้านคู๋ จิ่งหง)
- หมู่บ้านวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว บ้านคอนแท่น จิ่งหง
- แคนสวรรค์พื้นถิ่นบ้านนา (บ้านกองหลวง จิ่งหง)
- หมู่บ้านวัฒนธรรมบ้านสวนมอง เมืองฮำ

- หมู่บ้านวัฒนธรรมบ้านถิ่น เมืองฮำ
- สวนอุทยานนิยายปรัมปราแห่งชาติ (บ้านกล้วย เมืองฮำ)
- สวนสวรรค์แห่งเมืองพาราณสี (Menbalanaxi Kingdom Paradise) (บ้านแก่น เมืองฮำ)

หมู่บ้านวัฒนธรรมบ้านถิ่นดำเนินกิจการร่วมกันระหว่างชาวบ้านคู่ กับกองการท่องเที่ยวของเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา และตัวแทนการท่องเที่ยวระหว่างประเทศของเขตปกครองตนเองสิบสองปันนา ชาวบ้านจะต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยอาหารไทย เพลง และการเต้นรำ นักท่องเที่ยวจำนวนมากไปที่นั่นเพราะบริษัทนำเที่ยวจำนวนมากจัดพานักท่องเที่ยวชาวจีนไปเป็นกลุ่ม บ้านหนองแดนก็เป็นหมู่บ้านท่องเที่ยวแบบเดียวกัน ในเมืองฮำ หมู่บ้านใต้ที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำลานซาง เช่น บ้านสวนมอง บ้านแก่น บ้านถิ่น ได้เคยเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเขตร้อน (subtropical scenic sites) มาก่อนที่จะถูกรัฐบาลท้องถิ่นตั้งให้เป็นอุทยานประเพณีพื้นบ้าน (ศูนย์มนุษยวิทยาสิริธร, 2559)

## 2. รัฐและนโยบายการท่องเที่ยว

ในปี 1998 รัฐบาลเขตปกครองตนเองสิบสองปันนาได้ทบทวนนโยบายการท่องเที่ยวของตน เนื่องจากคลื่นการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างรวดเร็วและมีนักท่องเที่ยวจำนวนมากหลั่งไหลเข้าไปในครั้งแรกของทศวรรษ 1990 ทำให้เกิดผลกระทบด้านลบมากมายในสิบสองปันนา ดังนั้น จึงทบทวนให้มีนโยบายสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนภายใต้การควบคุมและการจัดการของรัฐบาล ควบคู่ไปกับการปรับปรุงสภาพทางวัฒนธรรมของแหล่งท่องเที่ยว การอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมของชนชาติส่วนน้อย และอนุรักษ์สภาพแวดล้อมทางนิเวศวิทยา นอกจากนี้ หน่วยงานของเขตปกครองตนเองสิบสองปันนายังควบคุมให้บริษัทนำเที่ยวต่างๆ ทำตามกฎอย่างเคร่งครัด นี่เป็นเพราะปัญหามากมายนั้นเกิดจากการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นระหว่างบริษัทนำเที่ยวที่เพิ่มจำนวนมากขึ้น ผลก็คือ หมู่บ้านวัฒนธรรมส่วนใหญ่ที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวจำนวนมากต้องปิดตัวลง มีแหล่งท่องเที่ยวชั้นเยี่ยม 12 แห่งที่รัฐบาลแนะนำไว้ในหนังสือคู่มือแนะนำสถานที่ท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงสวนพฤกษศาสตร์เขตร้อนสิบสองปันนา สวนแห่งชาติสิบสองปันนา หุบเขาซ้างป่าสิบสองปันนา ป่าสงวนแห่งชาติสิบสองปันนา สวนดอกไม้เมืองร้อนสิบสองปันนา อุทยานวัฒนธรรมไตแห่งชาติสิบสองปันนา

อุทยานวัฒนธรรมไตแห่งชาติสิบสองปันนาตั้งอยู่ใกล้บ้านสวนมอง และหมู่บ้านใต้แห่งอื่นๆ ความสวยงามของทิวทัศน์และสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของหมู่บ้านเหล่านี้ถูกอนุรักษ์ไว้โดยกฎหมายของรัฐบาล ได้มีการสร้างโรงละครในเขตอุทยาน เพื่อเป็นเวทีการแสดงทางชาติพันธุ์ของชาวบ้านและแสดงละครไต (ศูนย์มนุษยวิทยาสิริธร, 2559)

### 3. แหล่งท่องเที่ยวปัจจุบันที่นำเอกลักษณ์เฉพาะชนเผ่ามาใช้เป็นจุดดึงดูดและนำเสนอแก่นักท่องเที่ยว

#### 3.1. หมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนาน (yunnan cultural village) 云南民俗村

หมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนาน (yunnan cultural village) 云南民俗村 หมู่บ้านวัฒนธรรมยูนนาน ตั้งอยู่ริมทะเลสาบเตียนจื่อ ด้านทิศใต้ของเมืองคุนหมิง ห่างจากตัวเมืองคุนหมิง 8 กิโลเมตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและเวทีแสดงวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยให้นักท่องเที่ยวได้ชม ภายในหมู่บ้านมีการจำลองบ้านของชนกลุ่มน้อยทั้ง 26 ชนกลุ่มของมณฑล ยูนนาน นอกจากการจำลองหมู่บ้านแล้วยังมีการแสดงเต้นรำ ร้องเพลง และการละเล่นของชนกลุ่มน้อยที่หลากหลายได้ยาก รวมทั้งการเล่นน้ำสงกรานต์ของชาวไทย ซึ่งเป็นหนึ่งในชนกลุ่มน้อยของมณฑล ยูนนาน



ภาพที่ 14 ชนเผ่าจำลองในหมู่บ้านวัฒนธรรม เมืองคุนหมิง



ภาพที่ 15 การแสดงดนตรีของชนกลุ่มน้อย ในหมู่บ้านวัฒนธรรม เมืองคุนหมิง

ที่มา : <http://www.oknation.net/>

### 3.2. ลีปสองปี่นา โข่วเมืองพาราณสี



ภาพที่ 16 การแสดงโข่วพาราณสี ลีปสองปี่นา

ที่มา <http://www.oceansmile.com/China/Paranasi.htm>

การแสดงโข่วพาราณสีเป็นการแสดง กล่าวถึงการเข้ามาของพระพุทธศาสนาการแสดงประเพณี สงกรานต์ของลีปสองปี่นา ตลอดจนการแสดงของชนกลุ่มน้อยต่างๆ ในยูนนาน ซึ่งเป็นการนำเอาเอกลักษณ์ ลักษณะเด่นของวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์อันหลากหลายที่มีในมณฑลยูนนานมานำเสนอเป็น การแสดงที่มีสีสันตระการตาให้นักท่องเที่ยวได้ชม ซึ่งการจัดการแสดงโข่วพาราณสีนั้นเป็นการนำเอา เอกลักษณ์ทั้งด้านวัฒนธรรมการแสดง การระบำ การแต่งการ มาประยุกต์เป็นการแสดงรูปแบบโมเดิร์น อาร์ต ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความสนใจเป็นอย่างมาก เป็นการนำเอาเอกลักษณ์เฉพาะชนเผ่า มาช่วยส่งเสริม การท่องเที่ยวของมณฑล

### 3.3. การแสดงโชว์ “Impression Lijiang” เมืองลี่เจียง

การแสดงโชว์ “Impression Lijiang” เป็นโชว์ที่กำกับการแสดงโดยจาง อี้ โหมว ซึ่งเป็นผลงานชิ้นที่สองต่อจากผลงานชิ้นแรก IMPRESSION LIU SAN JIE ที่เมืองหยางชว่ประสบความสำเร็จ เวทีการแสดงถูกสร้างขึ้นบริเวณใกล้กับภูเขาหิมะมังกรหยกเหนือระดับน้ำทะเล 3,100 เมตร โดยใช้วิวจริงของภูเขาหิมะมังกรหยกเป็นฉากหลังประกอบการแสดง การแสดงในภาคนี้จะเป็นการสะท้อนเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับภูเขาหิมะมังกรหยกอันศักดิ์สิทธิ์ และประเพณีของชนกลุ่มน้อยของเมืองลี่เจียง ใช้ทีมนักแสดงชนกลุ่มน้อยพื้นเมืองกว่า 500 คน เป็นการแสดงในสถานที่จริงที่ยิ่งใหญ่ท่ามกลางภูเขาหิมะ การแสดงชุดนี้ใช้ทุนสร้างกว่า 250 ล้านดอลลาร์ ซึ่งเป็นการประยุกต์นำเอาเอกลักษณ์ของชนกลุ่มน้อยมาใช้ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก



ภาพที่ 17 การแสดง IMPRESSION LIJIANG เมืองลี่เจียง

ที่มา <http://www.meetaweetour.co.th/>

## บทที่ 5

### สรุปและอภิปรายผล

การจัดทำสารนิพนธ์ในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยความสัมพันธ์กันระหว่างการท่องเที่ยวของมณฑลยูนนานและกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยอยู่ในมณฑลยูนนาน โดยมีวัตถุประสงค์การศึกษาหลักดังนี้

1. เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน
2. เพื่อศึกษาลักษณะทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน
3. เพื่อวิเคราะห์ถึงการนำวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยมาใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่มณฑลยูนนาน

มณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่มีความหลากหลายทางชาติพันธุ์สูงกว่า 25 ชนชาติ และมีชนชาติจำเพาะถึง 15 ชนชาติ ทำให้มณฑลยูนนานเป็นมณฑลที่มีวัฒนธรรมที่หลากหลายน่าสนใจ มีการผสมผสานวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งทำให้ยูนนานเป็นมณฑลที่มีความดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ รัฐบาลยังมีการวางแผนนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน มีการส่งเสริมเชิงกลุ่มชาติพันธุ์ขึ้น นำความแตกต่างของกลุ่มชาติพันธุ์เป็นจุดเด่นในการดึงดูดนักท่องเที่ยว

การศึกษาพบว่า การกระจายตัวของชนกลุ่มน้อยนั้น มีการกระจายตัวอยู่ทั่วมณฑลยูนนาน ส่วนใหญ่มีการกระจายตัวเกาะกลุ่มกัน โดยกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะความใกล้เคียงด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ภาษา ความเชื่อ จะมีการรวมตัวกันโดยมีการจัดตั้งเขตพื้นที่พิเศษเป็นเขตการปกครองตนเองในมณฑลยูนนาน ซึ่งด้วยลักษณะนี้ด้วยเองทำให้มณฑลยูนนานมีความเป็นเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่โดดเด่น เนื่องจากการรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมไว้ ทั้งทางด้าน ภาษา ตัวอักษร ประเพณี ศิลปะการแสดง และการแต่งกายที่มีลักษณะเฉพาะชนเผ่าทำให้เกิดความดึงดูดนักท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก เช่น ประเพณีสงกรานต์ในสิบสองปันนา ไร่บ้านกยุงของชนชาติไต ตัวอักษรของชนชาติปาย เป็นต้น

เนื่องจากนโยบายของรัฐบาลยูนนาน ตั้งแต่ปี 1992 มีการวางแผนพัฒนาโดยเน้นที่การสนับสนุนการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยใช้วิถีพื้นบ้านและประเพณีของกลุ่มชนชาติส่วนน้อย รัฐบาลได้สนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงชาติพันธุ์ ด้วยการส่งเสริมลักษณะนี้เองจึงทำให้วัฒนธรรม ความแตกต่างของชนกลุ่มน้อยการเป็นสินค้าเพื่อดึงดูดความสนใจการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยวในมณฑลยูนนาน นโยบายของรัฐบาลแล้วภาคเอกชนยังเป็นผู้ช่วยในการส่งเสริมการเป็นสินค้าทางวัฒนธรรมของชนกลุ่มน้อยเป็นอย่างมาก การจัดงานรูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นการเที่ยวชม เรียนรู้วัฒนธรรมเฉพาะชนเผ่าขึ้น มีการจัดชุดการแสดงที่นำเอาจุดเด่น วัฒนธรรมการแต่งกายเฉพาะ ประเพณี ศิลปะการแสดง มาจัดทำโชว์

การแสดงที่อลังการ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว เช่น การแสดงโชว์ “Impression Lijiang” กำกับการแสดงโดย จาง อี้ โหมว เป็นต้น

### ปัญหาที่พบในการวิจัย

1. ไม่สามารถเก็บข้อมูลปฐมภูมิได้
2. ข้อมูลชนเกี่ยวข้องกับกลุ่มน้อยบางกลุ่มมีน้อยมาก

### ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ที่หลากหลายและลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น
2. ศึกษากลุ่มชนชาติพันธุ์เฉพาะกลุ่มจะทำให้มีความละเอียดมากยิ่งขึ้น



## บรรณานุกรม

### หนังสือภาษาไทย

งามตา สืบเชื้อวงศ์. (2547). “สู่ทางการลงทุนในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน.” ฐานเศรษฐกิจ 31, 43 (ธันวาคม): 21.

จูเหลียงเหวิน. (2537). **ชนชาติไต สถาปัตยกรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีไตในสิบสองปันนา**. แปลโดย. งามพรรณ เวชชาชีวะ. กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินต์ติ้งเฮาส์.

ดวงกมล. (2554). **แบกเป้ไม่มีไค้ไปจีน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ ดวงกมลพับลิชชิ่ง.

ประจิดร ป้อมอรินทร์. (2556). **ที่สุดประเทศจีน 100สถานที่ที่ต้องไปเยือน**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ทองเกษม.

พวงนิล คำปิงสุ้. (2548). **หน้าต่างสู่โลกกว้าง จีน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์หน้าต่างสู่โลกกว้าง.

วรรณา วงษ์วานิช. (2539). **ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ท่าพระจันทร์.

สถาบันระหว่างประเทศเพื่อการค้าและการพัฒนา. (2557). **โอกาสและสู่ทางการเข้าสู่ตลาดของธุรกิจอาหารแปรรูปการท่องเที่ยวในมณฑลยูนนานประเทศจีน**. กรุงเทพฯ: บริษัท เซสตาก้า จำกัด.

สถาบันไทยศึกษา ฝ่ายวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. (2538). **คนไทยได้คง:ไปใหญ่ในยูนนาน.ท่องเที่ยว**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา. (2529). **ยูนนาน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช จำกัด.

สุมิตร ปิติพัฒน์ และ เสมอชัย พูลสุวรรณ. (2543). **ไทและจ้วง ในมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน**. **บทวิเคราะห์จากข้อมูลภาคสนาม**. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: สถาบันไทยคดีศึกษา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู. (2553). “**การท่องเที่ยว**.” **ตำราเอกสารวิชาการ**, 30. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

## ฐานข้อมูลออนไลน์

คมชด์ล็ก. (2554). “แฟชั่น โมเดิร์นประยุกต์ ชนเผ่าขุนนางยุคCreative Economy”. ค้นคืนที่ข่ว:ข่ว

ท่วไป. ข่วถึงเมื่อ 25 มีนาคม 2559. ข่วถึงได้จขก

<http://www.komchadluek.net/detail/20110206/88017/%E1%BF%AA%EC%B9%BB%D8%A1%EC%AA%B9%D9%B9%D2%B9%D8%A4CreativeEconomy.html>

นริศ ภูมิภาคพันธ์. (2559).เขตปกครองตนเองไตลิสองปันนา ตอนที่ 2 ชนเผ่า สังคม และวัฒนธรรมของ

คนไตลื้อ. ข่วถึงเมื่อ 10 มีนาคม. ข่วถึงได้จขก

<http://www.forest.ku.ac.th/updates/Dai%20People%20and%20Ethnic.doc>.

ยูนนาน.com. (2559). สถานที่ท่องเที่ยว. ข่วถึงเมื่อ 10 เมษายน. ข่วถึงได้จขก [http://xn--](http://xn--q3caa7a8etb.com/category/%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7/)

[q3caa7a8etb.com/category/%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7/](http://xn--q3caa7a8etb.com/category/%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%97%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%87%E0%B9%80%E0%B8%97%E0%B8%B5%E0%B9%88%E0%B8%A2%E0%B8%A7/)

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2558). มณฑลยูนนาน. ข่วถึงเมื่อ 19 พฤศจิกายน. ข่วถึงได้จขก

<https://th.wikipedia.org/wiki/>

ศูนย์ข้อมูลเพื่อธุรกิจในจีน. (2558). มณฑลยูนนาน. ข่วถึงเมื่อ 10 ตุลาคม. ข่วถึงได้จขก

<http://www.thaibizchina.com/thaibizchina/th/about-china/country/yunnan/economy.php>

ศูนย์มนุษยวิทยาสรินธร. (2559). การท่องเที่ยวทางชาติพันธุ์และการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมในแถบชายแดนของยูนนาน กรณีศึกษาเขตการปกครองตนเองของกลุ่มไตที่ลิสองปันนา.

ข่วถึงเมื่อ 4 เมษายน. ข่วถึงได้จขก

[http://sac.or.th/main/article\\_detail.php?article\\_id=86&category\\_id=16](http://sac.or.th/main/article_detail.php?article_id=86&category_id=16)

สถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง. (2558). ข้อมูลพื้นฐานของมณฑลยูนนาน. ข่วถึงเมื่อ 11 ตุลาคม.

ข่วถึงได้จขก <http://www.thaiembassy.org/kunming/th/thai-people/173669.html>

โครงการพิพิธภัณฑ์ชาวเขาออนไลน์. (2559). ชนเผ่าฮานี. ข่วถึงเมื่อ 20 เมษายน. ข่วถึงได้จขก

[file:///G:/show\\_page.php.html](file:///G:/show_page.php.html)

เมฆฉ สอดส่องกฤษ. (2554). **ชนกลุ่มน้อยในประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีนและสถานภาพการศึกษาในประเทศไทย**. เข้าถึงเมื่อ 11 ตุลาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://metchs.blogspot.com/2011/05/blog-post.html>

InfoseekChina. (2558). **Dancers perform to celebrate the Torch Festival in Chuxiong Yi Autonomous Prefecture, Yunnan**. เข้าถึงเมื่อ 22 เมษายน 2559. เข้าถึงได้จาก <https://www.pinterest.com/pin/391179917611473718/>

## ประวัติการศึกษา

ชื่อ - สกุล            นางสาว ทิพวรรณ แซ่อึ้ง

ที่อยู่            บ้านเลขที่ 83/2 หมู่ 8 ตำบล โพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง จังหวัด นครปฐม 73000

เบอร์โทรศัพท์        083-0928620

ประวัติการศึกษา    สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายจาก โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย  
จังหวัดนครปฐม ศึกษาระดับปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต วิชาเอกเอเชียศึกษา โทภาษาจีน  
มหาวิทยาลัยศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม

แบบโอนลิขสิทธิ์สารนิพนธ์

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ข้าพเจ้า นางสาวทิพวรรณ แซ่เอ็ง  
นักศึกษาชั้นปีที่ 4 วิชาเอกเอเชียศึกษา ภาษาจีน  
ชื่อสารนิพนธ์ บทบาทของชนกลุ่มน้อยต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวมณฑลยูนนาน  
สาธารณรัฐประชาชนจีน

ชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมชาติ อุ๋อัน  
ที่อยู่ติดต่อได้หลังสำเร็จการศึกษา 83/2 หมู่ 8 ตำบลโพรงมะเดื่อ อำเภอเมือง  
จังหวัดนครปฐม 73000

หมายเลขโทรศัพท์ 083-0928620

ลิขสิทธิ์ของสารนิพนธ์อันนี้เป็นผลมาจากการศึกษาเล่าเรียนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรระดับปริญญาบัณฑิต ข้าพเจ้ายินดีโอนลิขสิทธิ์มาตรา 17 วรรค 2 แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ.2537 เป็นของคณะอักษรศาสตร์มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมีกำหนดตลอดอายุการคุ้มครองลิขสิทธิ์

ลงนามผู้โอน

.....

( ทิพวรรณ แซ่เอ็ง )

ลงนามผู้รับโอน

.....

( )

วันที่ 20 เมษายน 2559